

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/877/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112233088
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4112233088.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členov senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Sidónie Sládečkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 13. mája 2015 č.k. 16C/280/2012-171 a o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 14. júla 2015 č.k. 16C/280/2012-190, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.
Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.
Odvolací súd napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 175,- eur ako náhrady škody a sumy 221,28 eura ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nitra v exekučnom konaní pod sp. zn. 24Er/527/2005. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. 3 ods. 1 písm. d), § 4 ods. 1 písm. a) bod 1. , § 9 ods. 1, 2 , § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v znení účinnom do 01.01.2013), § 44 ods. 7, 8 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, t.j. 22.12.2005). Z obsahu exekučného spisu súd prvého stupňa zistil, že súdny exekútor JUDr. Milan Strieška doručil dňa 22.12.2005 na Okresný súd Nitra (ďalej en exekučný súd) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s tým, exekučný súd dňa 19.01.2006 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Žiadosťou z 08.10.2009 požiadal oprávnený o zmenu súdneho exekútora a exekučný súd vyzval pôvodného exekútora na doloženie kompletného exekučného spisu, ktorý bol zaslaný dňa 21.01.2010 spolu s vyúčtovaním trov exekúcie. Uznesením zo dňa 18.02.2010 č.k. 24Er/527/2005-15 bolo rozhodnuté o zmene exekútora. Uviedol, že navrhovateľ odvodzuje svoj nárok na uplatnené náhrady škody z titulom nesprávneho postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o návrhu na zmenu súdneho exekútora nekonal v súlade s ust. § 44 ods. 7, resp. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku , keď nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase. V danom prípade bol doručený exekučnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora, a tento vykonal úkony smerujúce k rozhodnutiu návrhu na zmenu exekútora. Z objektívnych dôvodov nemohol dodržať zákonom stanovenú lehotu 30 dní, keďže zo strany exekútora bol doručený súdu exekučný spis aj so špecifikáciou vyčíslených trov dňa 27.01.2010, ktorá okolnosť mala tiež na vplyv na dĺžku trvania rozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Okrem toho

je súdu u rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ ako oprávnený podával hromadné návrhy na zmenu súdneho exekútora do jednotlivých exekučných konaní, teda v rovnakom čase zaťažil súd väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním, ktoré spôsobilo, že o jeho návrhoch nebolo možné rozhodnúť v zákonom stanovenej lehote 30 dní a bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom. Z uvedených dôvodov súd sa nestotožnil so skutkovými tvrdeniami navrhovateľa. Postup exekučného súdu v danom prípade nemožno považovať za zbytočné prietahy v konaní a z tohto dôvodu za nesprávny úradný postup súdu, pretože uvedené procesné úkony bolo potrebné vykonať a na ich základe rozhodnúť o zmene exekútora. Okrem toho navrhovateľovi v priebehu exekúcie nemohla vzniknúť žiadna škoda pre prípadnú nečinnosť exekučného súdu, pretože pôvodný exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania až do zmeny v jeho osobe. Okrem toho uviedol, že súdne konanie je kompetentný preskúmať len Ústavný súd Slovenskej republiky na základe ústavnej sťažnosti, a nie súd v rámci konania o náhrade škody. Súd sa preto nezaoberal predloženým znaleckým posudkom zo strany navrhovateľa ohľadom stanovenia majetkovej škody a rovnako sa nezaoberal ani prípadnou výškou škody, pretože nebola preukázaná existencia zodpovednostných predpokladov pre vznik zodpovednosti za ňu. Vzhľadom na uvedené súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval a žiadne mu nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytykal tiež, že súd prvého stupňa vôbec nevyvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodol o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu nepatrí polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávany za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Okrem toho namietal, že v konaní predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave, ktorý preukazuje nesprávny úradný postup na navrhovateľa a objektívne zníženie jeho majetku. Súd prvého stupňa sa však týmto znaleckým posudkom nezaoberal, čím nevykonal dodatočné dokazovanie. Záverom dodal, že súdu prvého stupňa doručil návrh na prerušenie konania z dôvodu, že priebehu konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, pričom súd o tomto návrhu osobitne nerozhodol.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Napadnutým uznesením zo dňa 14. júla 2015 č.k. 16C/280/2012-190 súd prvého stupňa podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorý žiadal uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť. Namietal, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podliehala podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie. Poukázal na to, že podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. V danom prípade tak súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku, v dôsledku čoho navrhovateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo 39/2007. Bol toho názoru, že v prílohe zák. č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi preto bola v rozpore s týmto zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku, vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy, vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh navrhovateľom podaný pred 01. 10. 2002, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolania navrhovateľa nie sú dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa treba ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Predmetom tohto konania je suma 175,- eur, ktorej zaplata sa navrhovateľ domáha z dôvodu náhrady škody a suma 221,28.- eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Ako právny základ návrhu na začatie konania navrhovateľ uviedol škodu, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nitra v exekučnom konaní vedenom pod. sp.zn. 24Er/527/2005. Nesprávny úradný postup mal vzniknúť v dôsledku toho, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote 30 dní od doručenia návrhu na oprávneného na zmenu súdneho exekútora, s tým, že exekučný súd bol bezdôvodne nečinný viac ako 133 dní.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcou verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem "nesprávny úradný postup", vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003/Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné preťahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcou verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Podmienkami vzniku tejto zodpovednosti sú: a) výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, b) vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému, c) príčinná súvislosť medzi a) a b). Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc. Druhým predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy, ktorú musí preukázať poškodený. Medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou musí byť daná priama príčinná súvislosť. Zákon upravuje z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, dva odlišné okruhy zodpovednosti za škodu. Prvý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym (nezákonným) rozhodnutím (§ 5 a § 6 zákona). Druhý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9 zákona). Zároveň je v rámci zákona samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní (§ 7 zákona), väzbe, treste alebo ochrannom opatrení (§ 8 zákona).

Nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Aj nevydanie rozhodnutia je nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup je možné považovať i iné nekonanie príslušného orgánu, teda nevykonávanie úradného postupu.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Štát teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tými, ktorí v jeho mene vykonávali verejnú moc bez ohľadu na to, či tieto osoby spôsobili škodu svojím zavinením alebo bez tohto zavinenia. Z hľadiska posúdenia zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je teda rozhodujúce, či boli splnené objektívne predpoklady tejto zodpovednosti (výkon verejnej moci v súvislosti s činnosťami uvedenými v ustanovení § 3 ods. 1 zákona, vznik škody a príčinná súvislosť medzi konaním a škodou).

Pri koncipovaní objektívnej zodpovednosti ide zákon ešte ďalej, keď ustanovuje zákaz liberácie, t.j. zbavenie sa zodpovednosti (§ 3 ods. 2 zákona). Ak sú splnené podmienky, nedáva zákon štátu (ani územnej samospráve) sa zbaviť zodpovednosti. Tým vlastne nadobúda táto zodpovednosť charakter absolútnej zodpovednosti.

Aj v tomto prípade musia byť podmienky zodpovednosti za škodu preukázané. Vyššie uvedené podmienky zodpovednosti musí preukázať poškodený, ktorý v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody znáša dôkazné bremeno o skutočnostiach, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu.

Hoci nie je vylúčené, aby škoda, za ktorú zodpovedá štát, bola spôsobená aj nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci rozhodovacej činnosti, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy osebe nevedú k vydaniu rozhodnutia a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia.

Odvolačný súd v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi v dôsledku podaného odvolania taktiež preskúmal, či v tomto prípade boli naplnené podmienky vzniku zodpovednostného právneho vzťahu štátu vo vzťahu k navrhovateľovi, pričom zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav vecí a taktiež vec správne právne posúdil. Z obsahu súdneho spisu Okresného súdu Nitra vedeného pod sp. zn. 24Er/527/2005 vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 08.12.2005, kedy bol súdnemu exekútorovi JUDr. Miroslavovi Strieškovi doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor písomným podaním doručeným exekučnému súdu dňa 22.12.2005 požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - Notárskej zápisnice č. k. N 3847/2005, NZ 38561/2005 vyhotovená JUDr. Ondrejom Ďuriačom v Partizánskom dňa 21.08.2005. Dňa 19.01.2006 exekučný súd udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Dňa 14.10.2009 doručil oprávnený exekučnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora. Dňa 22.10.2009 exekučný súd vyzval súdneho exekútora na predloženie exekučného spisu a na vyčíslenie trov exekúcie. Súdny exekútor dňa 21.01.2010 zaslal exekučný spis. Následne exekučný súd uznesením č.k. 24Er/527/2005-15 zo dňa 18.02.2010 rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora tak, že návrhu na zmenu súdneho exekútora vyhovel a poveril vykonaním exekúcie JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom Exekútorského úradu Bratislava, Záhradnícka 62.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 8 citovaného zákona, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 7 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku v znení účinnom od 30.11.2006, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 9 citovaného zákona, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie

V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, t.j. účinné ku dňu 08.12.2005 upravuje 30-dňovú lehotu, o plynutie ktorej sa opiera aj návrh navrhovateľa žiadajúc náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Navrhovateľ vo svojom návrhu tvrdí, že súd aplikujúc toto ustanovenie nerozhodol v zákonom stanovenej lehote. Z dôvodu takéhoto nesprávneho úradného postupu exekučného súdu si preto uplatnil náhradu škody v sume 175 eur ako majetkovej škody, ktorá mala predstavovať náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočnenou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora rozhodnutím, na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných úkonov zamestnancov pomocou informačného systému, na udržiavanie a správu informačného systému a administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom. Zároveň si navrhovateľ uplatnil i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 221,28 eura z dôvodu, že márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania navrhovateľa ,

že nastanú účinky predpokladané v ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku a správnym postupom exekučného súdu dôjde k zmene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnejšiemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky. Nesprávny úradný postup exekučného súdu tak vystavil oprávnené záujmy navrhovateľa rizikám, že nastal zánik povinného, ako aj riziko zmarenia konania pre stratu kontaktu s povinným a riziko insolvenčnej povinného.

S ohľadom na zhora uvedené skutkové zistenia v predmetnej exekučnej veci odvolací súd konštatuje, že v danom prípade sa na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora vzťahovala v zmysle ust. § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, t.j. ku dňu 08.12.2005 zákonná lehota v trvaní 30 dní, pričom táto lehota dodržaná nebola a o návrhu na zmenu súdneho exekútora bol rozhodnuté až po uplynutí 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora.

Samotné zistenie, že k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora došlo po uplynutí zákonnej lehoty, však ešte samo o sebe nezakladá zodpovednosť štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. Podľa zhora podaného výkladu odvolacieho súdu, musia byť totiž splnené i ďalšie dva predpoklady, a to: vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a priama príčinná súvislosť medzi konaním exekučného súdu a samotnou škodou, resp. nemajetkovou ujmov, na preukázanie ktorých predpokladov zaťažuje dôkazné bremeno práve navrhovateľa. V danom prípade si navrhovateľ svoju dôkaznú povinnosť nespĺnil a nepreukázal splnenie týchto zákonných predpokladov. Navyše samotná okolnosť, že došlo k vydaniu poverenia, mala za následok, že poverený súdny exekútor mal právo ako aj povinnosť vykonávať úkony smerujúce k vymoženiu pohľadávky oprávneného. Zároveň pôvodný súdny exekútor do času právoplatného rozhodnutia o zmene exekútora má povinnosť vo veci riadne konať, teda rozhodovanie súdu o tomto návrhu vzťah medzi účastníkmi nemení a nemá vplyv na priebeh konania, keď exekučné konanie bez akéhokoľvek zdržania môže i naďalej prebiehať a to až do rozhodnutia súdu o zmene exekútora, prípadne do rozhodnutia o zastavení exekúcie.

S poukazom na uvedené okolnosti, i podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť odporcu za navrhovateľom požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu.

K dôvodom odvolania navrhovateľa v odvolaní odvolací súd uvádza, že odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "ústava") zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Základné právo priznané podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho podstata spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, a tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t.j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97). V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu predmetným článkom ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená, že súd právoplatne rozhodne v prospech navrhovateľa (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04). Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi.

Z obsahu súdneho spisu však nevyplýva, že by súd prvého stupňa v prejednávanej veci v prípade navrhovateľa nerešpektoval niektoré z týchto práv. Namietané pochybenia súdu prvého stupňa vyjadrené v ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. a) a c) OSP nie sú v dôvodoch odvolania konkretizované vo vzťahu k napádanému rozhodnutiu. Taktiež navrhovateľ postup súdu, ktorým malo dôjsť k namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní presne nepopísal a odvolací súd ani žiaden takýto dôvod nezistil.

K námietke navrhovateľa týkajúcej sa inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (ďalší dôvod odvolania) odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, teda ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení, ktoré na danú vec aplikoval a preto je táto námietka navrhovateľa nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádza navrhovateľ v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity.

Ďalej vo vzťahu k námietke, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v tomto smere nepolemizoval nad dĺžkou konania. Vo vzťahu k navrhovateľom tvrdeným prieťahom konania súd prvého stupňa uviedol, že neskúmal či došlo k prieťahom v konaní a s týmto názorom sa odvolací súd stotožňuje. Súd prvého stupňa v súvislosti s nárokom navrhovateľa na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu iba preskúmal, či naozaj došlo k porušeniu zákonom stanovenej lehoty alebo nie, t.j. neposudzoval ani prieťahy v konaní ani vhodnosť dĺžky konania. Posudzoval splnenie podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., čo bola podstata návrhu navrhovateľa.

Za daných okolností tak i podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť odporcu za navrhovateľom v tomto konaní požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu.

Navrhovateľ v odvolaní namietal, že súdu prvého stupňa doručil návrh na prerušenie konania, avšak odvolací súd z obsahu spisu zistil, že takýto návrh sa v spise nenachádza, a preto súd prvého stupňa nemal dôvodom o ňom rozhodovať.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Predmetom odvolacieho konania bolo aj uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 17. júla 2015 č.k. 16C/280/2012-190 súd prvého stupňa podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur .

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania (ďalej len citovaného zákona), súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 citovaného zákona v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 18ca citovaného zákona z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov Zákona o súdnych poplatkoch (ďalej len sadzobník súdnych poplatkov) je súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20,-eur.

V súvislosti s povinnosťou platiť súdny poplatok vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je potrebné poukázať na to, že zákon o súdnych poplatkoch do novely vykonanej zákonom č. 621/2005 Z.z. upravoval v ust. § 4 ods. 1 písm. c) vecné oslobodenie od poplatku v konaniach vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela s účinnosťou od 01.01.2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo bolo v dôvodovej správe odôvodnené reakciou na neúmerný nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,-Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zákonom č. 273/2007 Z.z. účinného od 01.07.2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku, zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01.10.2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20,- eur, čím zákonodarca reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. na súdoch. Z uvedeného vyplýva, že po 01.10.2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti. Navrhovateľovi tak v súvislosti s podaním takéhoto návrhu, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie, resp. ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vzniká podaním odvolania a dovolania.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd považoval za nesprávne tvrdenia navrhovateľa v odvolaní, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i ďalšie úkony vo veci samej. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni s tým, že poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Keďže v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 01.10.2012, t.j. pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z.z. a odvolanie proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa navrhovateľ podal elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom dňa 06.07.2015, t.j. po jeho účinnosti, je potom potrebné posúdiť vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa ako odvolateľa i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01.10.2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Súd prvého stupňa preto správne napadnutým uznesením uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 20,-eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Pokiaľ išlo o námietku navrhovateľa, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné, odvolací súd túto nepovažoval za dôvodnú. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že obsahuje náležitosti požadované ust. § 169 ods. 1 OSP a rovnako tak je z neho zrejmé komu, z akého dôvodu bola uložená poplatková povinnosť, v akej výške a podľa akej

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov

odvolacieho konania nepodal.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.